هفته نامه دهقان

کورنیو تولیداتو څخه ملاتړ، د اقتصادي خپلواکۍ پر لور گام
حمایت از تولیدات داخلی، گامی به‌سوی استقلال اقتصادی

هفته‌نامه دهقان، شماره هفتادوسوم، شنبه ۳۰ سنبله ۱۳۹۸

ننگرهار ته د کرنې وزیر سفر:

د ۶۵۴ میلیونه افغانیو په ارزښت دیوشمېر پروژو پرانسته، گټې اخیستنې ته سپارل او د بنسټ ډبرې اېښودل

در این شماره بخوانید:

د میدان وردگ د مڼو حاصلات ۱۵ سلنه زیاته شوې ۳

حاصلات انگور در سمنگان ۳۰ درصد افزایش یافته است ۳

پکتیکا د میکانیزه کرکیلي پر لور ۵

شیرین‌بویه دارویی هفت‌سر ۶

۹۰ درصد انار تاشقرغان به هند و پاکستان صادر می‌شود

در ادامه‌ی پشتی‌بانی‌های وزارت زراعت، ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت بلخ به هدف جلوگیری از شیوع آفت‌ها و بیماری‌های درختان و میوه انار، خریطه‌های مخصوص را برای انارپروران این ولایت توزیع کرده است.

گپ دهقان

تعهد به اصل انکشاف متوازن زراعتی

هفته‌ی گذشته، نصیراحمد درانی وزیر زراعت، در ادامه‌ی سفرهای ولایتی‌اش به ننگرهار رفت. آقای درانی در این سفر، به ارزش ۶۵۴ میلیون افغانی شماری از پروژه‌ها را تهداب‌گذاری و برخی را افتتاح کرد و نیز یک تعداد پروژه‌های دیگر را به بهره‌برداری سپرد.
در این سفر، در چهار بخش، «سبزخانه‌ها»، «کانال‌ها و شبکه‌های آبیاری» و «زراعت و مالداری» به ارزش ۶۵۴ میلیون افغانی پروژه‌ها افتتاح، تهداب‌گذاری و یا به بهره‌برداری سپرده شد. آقای درانی گفت که شماری از کانال‌های آبیاری آماده‌ی بهره‌برداری است و نیز «مؤسسه‌ی ودان افغانستان» برای ولسوالی‌های کامه، سرخرود و بهسود به ارزش ۳۰۳ میلیون افغانی به بیش از دو هزار و ۳۰۰ مالدار در بخش مالداری برای دو سال خدمات عرضه می‌کند.
افتتاح پروژه‌ی «انکشاف زنجیره ارزش باغداری» از دیگر کارهای وزیر زراعت در این سفر بود. این پروژه به سرمایه‌گذاران ۵۰ درصد کمک بلاعوض می‌کند.
وزیر زراعت در این سفر، گفت که در ولسوای‌های تازه‌پاک‌سازی شده پروژه‌های بیش‌تر تطبیق می‌شود.
نصیراحمد درانی گفت که «انکشاف متوازن برای ما یک اصل است، ولسوالی‌هایی که به همت مردم و نیروهای امنیتی تصفیه شده، نیاز به تطبیق پروژه‌های انکشافی دارد و ما برای این ولسوالی‌ها برنامه‌های منظم داریم. ظرفیت انکشاف و سرمایه‌گذاری در سکتور زراعت در این‌جا وجود دارد و ما پروژه‌ها را بیش‌تر می‌سازیم.»
شاه‌محمود میاخیل والی ننگرهار گفت، برخی از ولسوالی‌هایی که در گذشته ناامن بودند، اکنون امنیت شان بهتر شده و داعش در ولسوالی‌های اچین، چپرهار و سایر ولسوالی‌ها نابود شده و اکنون نیاز است که پروژه‌های انکشافی به خصوص در بخش زراعت بیش‌تر شود.
حمایت از ولسوالی‌های محروم، تنها خواست والی ننگرهار نیست. وزارت زراعت چنان که شهروندان می‌دانند در دو سال اخیر روی ظرفیت‌های پنهان در ولایت‌ها و مناطق محروم سرمایه‌گذاری کرده است که نمونه‌ی آن بامیان است. امروز در بامیان تخم اصلاح‌شده‌ی کچالو تولید شده و باعث افزایش بی‌سابقه‌ی تولید گردیده است. بودجه‌ی انکشافی وزارت زراعت در بامیان دو برابر شده است.
امروز که شماری از ولسوالی‌های ننگرهار دوباره آزاد شده‌اند، زمینه و ظرفیت‌های زیادی برای انکشاف زراعتی در این مناطق وجود دارد. تعهد به اصل انکشاف متوازن، از ویژه‌گی‌ها و برتری‌های غیرقابل مقایسه‌ی رهبری وزارت زراعت است.
اگر چه خدمات ترویجی و آموزشی وزارت زراعت به دهقانان مرز امنیت و ناامنی نمی‌شناسد، چون شماره‌ی رایگان و نامحدود ۱۵۰ با ارایه‌ی آموزش‌های مدرن، با قدرت و دانش‌های فراوان در سراسر افغانستان خدمت رایگان ارایه می‌کند، اما راه‌اندازی پروژه‌ها باعث رشد درآمد مردم و افزایش تولید می‌شود که وزارت زراعت به آن پای‌بند است.
اصل انکشاف متوازن، باعث رشد برابر و پایدار کشور می‌گردد و از آن با قاطعیت حمایت و آن را با جدیت عملی می‌کنیم.

پریوشمېر بزگرانو د لیزرلیول ۳۲ دستګاوې وویشل شوې

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د لوګر، خوست، پکتیکا، پکتیا او کابل ولایتونو پر یوشمېر مخکښو بزګرانو د ځمکې هوارولو یا لایزلېول ۳۲ دستګاوې ووېشل.
د دغو دستګاوو د وېش په غونډه کې د کرنې وزارت د طبیعي سرچینو او اوبولګولو مرستیال حشمت الله غفوري وویل: «د افغانستان کرنه تر ډېره په دودیزه بڼه تر سره کېږي، موږ په دې هلو ځلو کې یو چې د هېواد کرنې ته پراختیا ورکړو، چې په کې له عصري کرنیزو ماشینونو او توکو څخه ګټه واخیستل شي.»
هغه وویل، چې ددغو دستګاوو له وېش څخه موخه د کرنیزو ځمکو هوارول، د حاصلاتو کچه لوړول او د اوبو د مصرف کچه ټیټول دي هغه زیاته کړه: «د دې کار موخه دکرنې میکانیزه کول او د عصري کرنیز سیستم ترویجول دي. له دغو ماشینونو څخه ګټه پورته کول ددې ترڅنګ چې په کروندو کې لږې اوبه مصرفېږي او د اوبولګولو چارې اسانوي، دکتار په ډول کرکېله، خیشاوه او د سرې او تخم شیندلو چارې هم اسانوي او د حاصلاتو د لوړېدا سبب کېږي.»
ښاغلي غفوري وویل، د کرنیزو ځمکو په هوارولو سره کولای شو چې تر ۴۰ سلنه ډېر حاصل ترلاسه او دغه راز د اوبو له ضایعاتو څخه هم ۲۰ تر ۳۰ سلنه مخنیوي وکړو.
له دغو دستګاوو څخه برخمن شوي بزګران د کرنې وزارت څخه په مننې سره وویل، له دغو دستګاوو څخه په استفادې سره به د دوی کرنیز حاصلات ډېر او عواید به یې زیات شي.
دغه راز د کرنیزو ځمکو د هوارولو یوه دستګاه د کابل پوهنتون د کرنې پوهنځي ته ورکړل شوه ترڅو ددې پوهنځي زده کړیالان ورڅخه په عملي چارو کې ګټه پورته کړي.
باید وویل شي، چې ددغو دستګاوو برخمن شویو بزګرانو ته دکرنې، ابولګولو او مالدارۍ وزارت له خوا د یادو دستګاوو د کارونې په هکله روزنې هم ورکړل شوي دي.

پکتیا کې پر څه باندې ۹۰۰ بزګرانو د جلغوزیو غوټو د راشکولو عصري بیاتي ګانې ووېشل شوې

د پکتیا د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست د کرنې وزارت د بڼوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې په همکارۍ ددې ولایت د جلغوزیو د حاصلاتو د خوندي ټولولو په پار پر ۹۰۲ بزګرانو د جلغوزیو غوټو د راشکولو عصري بیاتي ګانې وېشلي دي.
د پکتیا د کرنې ریس انجنیر محمدالدین مومند وویل، چې دغه ۹۰۲ بیاتي ګانې دکرنې وزارت د بڼوالۍ او مالدارۍ ملي برنامې په همکارۍ ددې ولایت پر ۹۰۲ بزګرانو وېشل شوي دي ترڅو د جلغوزیو د غوټو په شکولو کې ورڅخه ګټه پورته کړي.
ښاغلي مومند وویل، چې اوس د جلغوزیو د پلور لپاره په نړیواله کچه بازارموندنه شوې او له بزګرانو څخه یې وغوښتل چې خپل محصولات په داخلي سوداګرو وپلوري ترڅو د دوی له طریقه د افغانستان په نوم دنړۍ نورو هېوادونو ته صادر شي.
د یادولو وړ ده، چې یادو بزګرانو ته ددې آلې د استعمال چارې په عملي ډول وروښودل شوي.

حاصلات سیب در دایکندی ۳۰ درصد افزایش یافته است

ارزیابی‌ها نشان می‌دهند که میزان حاصلات درختان سیب در ولایت دایکندی، امسال نزدیک به ۳۰ درصد افزایش یافته است.
ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت دایکندی، می‌گوید که امسال میزان میوه درختان سیب در این ولایت به ۳۲هزار و ۴۷۸ متریک تن خواهد رسید. به گفته‌ی این اداره، این رقم ۳۰ درصد افزایش را نشان می‌دهد.
در ولایت دایکندی بیش‌تر از ۱۰ نوع سیب پرورش و تولید می‌شود. سیب دایکندی اکثراً به مرکز کشور به‌فروش می‌رسد.
یگانه نژاد سیب دایکندی که تاهنوز در دیگر ولایات کشور کمیاب می‌باشد، سیب نوع «دختر شاه» است. این سیب از شهرت بالایی برخوردار بوده و وزن یک‌دانه آن تا یک کیلو گرام می‌رسد.
مرکز رشد و پرورش سیب «دختر شاه»، ولسوالی شهرستان است.

۱۷ نهاد حکومتی برای وقایه و کنترول امراض مشترک میان انسان‌ها و حیوانات تفاهم‌نامه امضا کردند

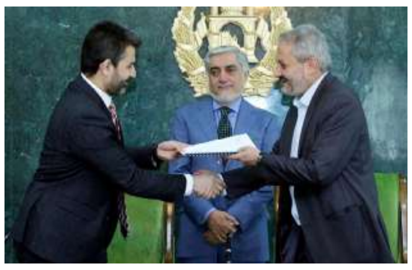

۱۷ نهاد حکومتی، به شمول وزارت زراعت، آبیاری و مالداری برای وقایه و کنترول امراض زونوز (بیماری‌های مشترک میان انسان و حیوان) تفاهم‌نامه‌های همکاری امضا کردند.
هدف از امضای تفاهم‌نامه‌های یادشده، جلوگیری و وقایه در مقابل امراض خطرناک (زونوز) و کنترول این بیماری‌ها است که به شکل طبیعی ازحیوانات فقاریه به انسان‌ها انتقال می‌یابد.
این تفاهم‌نامه‌ها در حضور عبدالله عبدالله رییس اجرایی و با حضور سران ۱۷ نهاد، امضا شد. به نماینده‌گی از وزارت زراعت در این مراسم، حشمت‌الله غفوری معین آبیاری و منابع طبیعی شرکت کرده بود.
باید گفت که حکومت متعهد به اجرای تلاش‌های بیش‌تر در این زمینه است تا از شیوع و گسترش امراض مشترک میان انسان‌ها و حیوانات جلوگیری کند.

پنجاه فارم مرغ گوشتی نیمه تجارتی در کابل توزیع شد

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، پنجاه فارم مرغ گوشتی نیمه تجارتی را در کابل توزیع کرده است. هر یک از این فارم‌ها که ظرفیت نگهداری و پرورش ۵۰۰ قطعه مرغ گوشتی را دارد، در ولسوالی‌های فرزه و پغمان توزیع شده است.
عمرجان منگل رییس اداره زراعت کابل هنگام توزیع این فارم‌ها گفت: «این اولین‌بار است که فارم‌های نیمه‌تجارتی در ساحات دور دست ولسوالی‌های کابل به مردم توزیع می‌شود. این فارم‌ها در مجموع شامل ۲۵ هزار مرغ است که از سوی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری آماده شده است. مستفید شونده‌گان این فارم‌ها با ۵۰ درصد سهم، شامل این برنامه شده‌اند.»
آقای منگل افزود که این فارم‌ها با فعالیت دورانی در هر ۴۰ روز حدود ۵۰ هزار کیلوگرام گوشت تازه به بازار عرضه می‌کند.

د میدان وردګ د مڼو حاصلات ۱۵ سلنه زیاته شوې

✍ **جمعه‌ګل اشرفی**

د میدان وردګو ولایت د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست په خبره د تېر په پرتله ددې ولایت د مڼو بڼونو حاصلات د کمیت او کیفیت له پلوه ښه شوي دي. ددې ولایت د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ رییس ولید احمد تسل وایي، چې سږکال به ددې ولایت د مڼو له بڼونو څخه څه باندې ۱۲۰ زره ټنه مڼې راټولې او بازار ته به وړاندې شي.

د ښاغلي تسل په خبره، که په اوسط ډول د دغو مڼو د یو من بیه سل افغانۍ په نظر کې ونیول شي، د میدان وردګ ولایت د سږکال د مڼو د حاصلاتو ارزښت ۱.۷ میلیارده افغانیو ته رسېږي.

په وروستیو کلونو کې د کرنې وزارت او د میدان وردګو ولایت د خلکو په هلو ځلو هرکال په دې ولایت کې پر سلګونه جریبه ځمکه کې د مڼو د نوي ورایټیو بڼونه، چې تر نورو لس چنده ډېر حاصل ورکوي جوړې شوي دي.

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په روان کال کې هم په میدان وردګو ولایت کې د مڼو د بڼونو د ترویج په پار پر سلګونه جریبه ځمکه کې د مڼو بڼونه جوړې کړي دي.

د بڼوالو روزنه، د ګیاوو د ناروغیو کنټرول، د درملو تجویز او د بڼوالو حاصلاتو ته بازار موندنه نور هغه کړنې دي، چې سږکال د کرنې وزارت له خوا په دې ولایت کې ترسره شوې دي.

په میدان وردګو کې بېلابېل مېوې شتون لري خو ددې ولایت مڼه نړیوال شهرت لري. د کرنې وزارت هلې ځلې او د خلکو لېوالتیا ددې سبب شوې، چې میدان وردګ په دې برخه کې د پام وړ پرمختګ وکړي.

د ښاغلي تسل په خبره په دې وروستیو کې دکرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت په هلو ځلو په دې ولایت کې د بڼوالۍ چارې پراخې شوي دي او د پخوانیو او زړو بڼونو ترڅنګ د مېوو ډېر شمېر نوي بڼونه هم جوړې شوي دي. ددغه ولایت مڼې ډېرې مشهورې دي، جورسې، مارلینګ، بیروتۍ او ژېړې مڼې یې تر نورو ډېرې مشهورې دې، دغه راز څو ډوله نورې مڼې او زردالو، ګیلاس، شفتالو، بادام، ناک، ألوبالو، انګور، چهارمغز او نورې مېوې هم په دغه ولایت کې پرېمانه کیږي او د هېواد یو شمېر ښارونو ته د پلور لپاره وړاندې کیږي.

د وردګو اقلیم سوړ او په ژمي کې یې هوا ډېره سړه اما په اوړي کې معتدله وي ځکه نو ددې سیمې مڼې او زردالو تر نورو سیمو غوره والي لري، په ځانګړې توګه د وردګو مڼې په سیمه ییز او أن نړیواله کچه شهرت لري او دغه ولایت په افغانستان کې د مڼو د تولید له اړخه مشهور ولایت دي.

نرخ، چک، جلریز، سیداباد، جغتو او دایمیرداد ولسوالۍ او د میدان وردګو مرکز په دې ولایت کې د مڼو عمده تولیدوونکې سیمې دي.

په ټولیزه توګه په دې ولایت کې د مڼو څه باندې اته زره او ۲۶۴ هکتاره بڼونه شتون لري، چې د مڼو بېلابېل ډولونه (ورایټۍ) په کې اېښودل شوي دي. د دغو مڼو له ډلې جورس، مالینګ، بیرتي، ژیړې، شاهي، کدومڼه او نازک بدنې مڼې د یادولو وړ دي.

تر لاسه شوې شمېرې ښیي، چې روان کال د وردګو ولایت د مڼو حاصلات به ۱۲۰ زره ټنو ته ورسیږي، چې د کورنیو بازارونو سربېره بهرنیو هېوادونو لکه پاکستان، هند، متحده عربي امارات او چین ته به هم صادر شي.

د میدان وردګو ولایت د کرنې رییس ولید تسل وویل، چې د یاد ولایت د مڼو حاصلات له تېرو پنځو کلونو را په دې خوا د ډېریدو په حال کې ده هغه وویل: «له تېرو پنځو کلونو څخه ددې ولایت د مڼو حاصلات له ۹۰ زره مټریک ټنو څخه تر ۱۲۰ زره مټریک ټنو پورې رسیږي. محیطي شرایطو ته په پام سره هر کال د مڼو په حاصلاتو کې بدلون راځي. په تېر ۱۳۹۷ یم کال کې ددې ولایت د مڼو حاصلات ۱۰۵ زره ټنو ته ورسېد خو سږکال به دغه شمېره ۱۲۰ زره ټنه وي.»

ښاغلي تسل زیاته کړه، چې ددې ولایت د مڼو حاصلات ډېر خو د مڼو ساتلو په پار سړې خونې او زېرمتونونه په نشت حسابیږي د هغه په خبره ددې ولایت د مڼو سړې خونې د یو زر او ۵۰۰ مټریک ټنه مڼو ظرفیت لر خو په دې وروستیو کې به ددې ولایت په مرکز کې د ۵۰۰ مټریک ټنو په ظرفیت د مڼو بله سړه خونه هم جوړه شي خو بیاهم ددې ولایت د مڼو بڼوالو ستونزې نه شي هوارولې او په دې برخه کې لا ډېر کار ته اړتیا شته. د ښاغلي تسل په خبره ددې ولایت د بڼوالو بله ستونزه د مېوو د پروسس د مناسب مرکز نشتون دی، د میدان وردګ د کرنې رییس وویل: «په دې ولایت کې د مېوو د پروسس مناسب مرکز شتون لري، چې په نړیوالو سټنډرډونو مېوه پروسس او بازارته وړاندې کړي، چې دا په خپله د مېوو بازارموندنې په برخه کې لوی خنډ دي.»

ولید احمدتسل وویل، چې ددې ولایت د مېوو او سبو د پلور او بازارموندنې په پار د مېوو او سبو ټولنې هم جوړې شوي دي، چې تر دې وروسته د امنیتي ځواکونو او دولتي ادارو د اړتیا وړ مېوه او سابه به د همدغو ټولنو له لارې چمتو شي، چې دا چاره ددې ولایت د مېوو په ځانګړې توګه د مڼو او سبو د پلور لپاره ښې زمینې برابروي.

په ۶ مخ

حاصلات انگور در سمنگان ۳۰ درصد افزایش یافته است

هفته‌نامه دهقان: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، با ایجاد باغ‌های جدید انگور به دهقانان توسط پروژه‌ی ملی باغداری و مالداری «NHLP» خود در جریان سال‌های گذشته و حمایت از باغداران در سمنگان، باعث شده است که حاصلات انگور در ولایت سمنگان حدود ۳۰ درصد افزایش یابد.

مسوولان ریاست زراعت ولایت سمنگان می‌گویند که «حاصلات این میوه در سال روان در ولسوالی فیروزونخشیر این ولایت و سایر ولسوالی‌های ولایت سمنگان در حدود ۳۰ درصد افزایش یافته است.»

ولسوالی فیروزونخشیر ولایت سمنگان بیش‌ترین باغ‌های انگور این ولایت را در خود جا داده است و بیش‌ترین باغ‌های انگور نیز از سوی پروژه‌ی ملی باغداری و مالداری «NHLP» وزارت زراعت در همین ولسوالی ساخته شده است.

ساختن باغ‌های انگور چیله‌ای در این ولسوالی، همکاری‌های تخنیکی و آموزش‌های فنی درست از سوی وزارت زراعت سبب شده است که حاصلات انگور در این ولسوالی در حدود ۳۰ درصد بیش‌تر از سال گذشته باشد.

قاری فتح‌الله یکی از باغداران در ولسوالی فیروزونخشیر است، او می‌گوید در گذشته یک باغدار از یک جریب زمین حد اکثر می‌توانست تا ۲۵ هزار افغانی حاصل بگیرد، اما در حال حاضر این رقم به بالاتر از ۲۰۰ هزار افغانی رسیده است. او می‌گوید در سال روان حاصلات باغ‌های‌شان در حدود ۳۰ درصد افزایش یافته است.

از سوی دیگر سخی‌داد یکی از باغداران است که سه سال قبل پروژه‌ی ملی باغداری و مالداری وزارت زراعت برایش یک باغ پنج جریبی ساخت. در سال روان او توانست از حاصل یک جریب باغ انگورش، ۲۰۰ هزار افغانی حاصل بگیرد.

سخی‌داد که یک باغدار سابقه‌دار است می‌گوید ایجاد سیستم‌های جدید چیله، رعایت فاصله بین تاک‌ها، تابیدن نور آفتاب به اکثر قسمت‌های تاک و در عین حال روش‌های شاخه‌بُری، آبیاری درست و دیگر راه‌نمایی‌های فنی از سوی کارمندان پروژه ملی باغداری و مالداری سبب شده که حاصلات باغ او، به پیمانه‌ی وسیعی افزایش یابد.

او در عین حال توزیع نژادهای جدید انگور را از دیگر همکاری‌های مهم این برنامه‌ی وزارت زراعت می‌داند و تاکید می‌نماید که همه کمک‌های پروژه ملی باغداری و مالداری وزارت زراعت برای او و دیگر باغداران قابل قدر و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

انگور ولسوالی فیروزونخشیر ولایت سمنگان که بیش‌تر از نوع «تایفی» و حسینی است، افزون بر مصرف در داخل کشور بیش‌تر به پاکستان و هند نیز صادر می‌گردد که اکثر خانواده‌های ساکن در این ولسوالی، از همین درک، خرج خانواده‌های‌شان را فراهم می‌کنند.

ساختن باغ‌های انگور چیله‌ای در این ولسوالی، همکاری‌های تخنیکی و آموزش‌های فنی درست از سوی وزارت زراعت سبب شده است که حاصلات انگور در این ولسوالی در حدود ۳۰ درصد بیش‌تر از سال گذشته باشد.

ننګرهار ته د کرنې وزیر سفر:

د ۶۵۴ میلیونه افغانیو په ارزښت د یوشمېر پروژو پرانسته، ګټې اخیستنې ته سپارل او د بنسټ ډبرې اېښودل

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزیر نصیر احمد درانی د خپل ولایتي سفرونو په دوام داخل ننګرهار ولایت ته ولاړ. ښاغلی درانی په دې سفر کې د **۶۵۴** میلیونه افغانیو په ارزښت د یوشمېر پروژو د بنسټ ډبرې کېښود، د یوشمېر هغو پرانسته یې وکړه او یو شمېر بشپړ شوي پروژې یې ګټې اخیستنې ته وسپارل.

کرنې وزیر د خپل سفر په پیل کې په هغه غونډه کې، چې د ننګرهار والي، ددې ولایت یوشمېر بزګران، د پراختیایي شوراګانو غړي او د ننګرهار یوشمېر مشران ګډون درلود وینا وکړه. هغه وویل، چې نن په څلورو برخو «شنو خونو»، «کانالونو او اوبولګول»، «کرنه او مالدارۍ» کې د **۶۵۴** میلیونه افغانیو په ارزښت پروژې پرانیستل کیږي، ګټې اخیستنې ته سپارل کیږي او د یوشمېر هغو د جوړولو د بنسټ ډبره اېښودل کیږي. ښاغلي درانی وویل، چې د اوبولګولو د یوشمېر پروژو چارې بشپړ شوي دي او ګټې اخیستنې ته چمتو دي او دغه راز د «ودان افغانستان موسسه» ددې ولایت د کامې، سره رود او بهسودو ولسوالیو څه باندې دوه زارو **۳۰۰** مالدارانو ته د **۳۰۳** میلیونه افغانیو په ارزښت د دوو کلونو لپاره چوپړونه وړاندې کوي.

د «بنوالۍ ځنځیري ارزښت پراختیا» د پروژې پرانسته: پانګوالو لپاره ۵۰ سلنه بلاعوضه مرستې

ښاغلي درانی یادونه وکړه، چې د «بنوالۍ ځنځیري ارزښت پراختیا» پروژه نن عملاً په دې ولایت کې خپل چارې پیلوي. هغه وویل، یاده پروژه کولای شي، چې ددې ولایت د کرنې او بنوالۍ به سکټور کې مهم بدلون رامنځته کړي.

ښاغلي درانی ددې پروژې له لارې د کرنې د دوامدارې ودې د عملي کولو د لړۍ په هکله وویل: «د نوي بنونو په جوړولو کې، له خصوصي سکټور پرته د کرنې دوامداره پراختیا ناشونې ده، په همدې موخه موږ ددې پروژې له لارې هغه خصوصي سکټور سره چې د پروسس، بسته بندۍ او لابراتوار په برخه کې پانګونه کوي، **۵۰** سلنه بلاعوضه مرستې کوو.»

نصیر احمد درانی زیاته کړه، چې د دودولو یا ترویج د چوپړونو د زیاتولو په برخه کې، په ډېرو سیمو کې د بزګرانو د روزنې مرکزونه یا بزګرانو لپاره معلوماتي مرکزونه یا «**FLRC**» جوړیږي تر څو بزګرانو لپاره لا ډېر کار ووشي.

تر راتلونکو درېوو میاشتو پورې ۲۳۰ شنې خونې ګټې اخیستنې ته سپارل کیږي

د کرنې وزیر دغه راز زیاته کړه، چې د شنوخونو په برخه کې یوشمېر ستونزې شته چې، د سیمه ییزې ادارې په سلا مشورې او غوښتنه او د بزګرانو په همکارۍ سره دغه ستونزې هواریږي او موږ ددې ولایت د شپږو ولسوالیو کروندګرو مېرمنو لپاره د **۲۳۰** نوي شنوخونو د جوړولو سپارښتنه وکړه، چې تر راتلونکو دوو تر درېوو میاشتو پورې یې د جوړولو چارې بشپړیږي او د ګټې اخیستنې په پار د اړوندو مېرمنو په واک کې ورکول کیږي.

په هغو ولسوالیو کې، چې په دې وروستیو کې امن شوي دي ډېرې پروژې پلې کیږي

نصیراحمد درانۍ وویل: «زموږ لپاره اندولیزه پراختیا یو اصل دی، هغه ولسوالۍ چې د خلکو او امنیتي ځواکونو په مېړانه تصفیه شوي دي، پراختیایي پروژو پلي کېدو ته اړتیا لري او موږ دغو ولسوالیو لپاره منظمې برنامې لرو. دلته د کرنې په سکټور کې د پانګونې او پراختیا وړتیا شته او موږ خپل پروژې لا ډېروو.»

اصلاح شوي تخمونه پرخپل وخت وېشل کیږي

په دې غونډه کې د کرنې وزیر وویل، چې «د تېر کال په څېر سږ کال هم پر اړمنو بزګرانو پر خپل وخت اصلاح شوي تخمونه وېشل کیږي. » د لومړي ځل لپاره تېر کال پر خپل وخت د اصلاح شویو تخمونو وېش او پریمانه ورښتونه د روان کال د کرنیزو تولیداتو د زیاتوالي ستر لاملونه دي.

په همدې حال کې د ننګرهار والي شاه محمود میاخیل د ننګرهار له سیمه ییزو چارواکو، د پراختیا یې شوراګانو مسوولینو، بزګرانو او مشرانو سره په ګډه غونډه کې وویل: «خوښ یم، چې وزیر صاحب ننګرهار ته تشریف راوړي، دتېر کال په پرتله ددې ولایت په کرنیز وضعیت کې فوق‌العاده بدلون رامنځته شوې ده، یوشمېر ولسوالۍ چې پخوا نا امنې ولسوالۍ وې، اوس یې امنیت ښه شوي دي. اچین، چپرهار او له نورو ولسوالیو څخه داعش له منځه تللي دي او اوس ددې اړتیا شته چې پراختیا پروژې په ځانګړې توګه د کرنې په برخه کې پروژې ډېرې شي.»

د ننګرهار والي وویل: «زموږ د سبو او مېوو صادرات په ځانګړې توګه پاکستان ته ډېر شوي دي، خو د خصوصي سکټور په همکارۍ د بسته بندۍ په برخه کې لا ډېر پانګونې ته اړتیا لید کیږي.»

ښاغلي میاخیل وویل، چې په نهو ولسوالیوکې جلغوزې تولیدیږي او د جلغوزیو د پروسس په برخه کې د پانګونې زمینه برابره ده. هغه وویل، چې دمګړۍ د کرنیزو تولیداتو کمیت او کیفیت ښه شوي دي.

د ننګرهار والي د کرنې له وزیر څخه غوښتنه وکړه، په هغو ولسوالیو کې چې په دې وروستیو کې تصفیه شوي دي کرنیز پراختیایي پروژې پلي کړي.

دغه راز په دې غونډه کې بزګران هم خپلې ستونزې شریکې او ستونزو هوارولو په پار د حل لارې غوښتونکي شول.

سردار ولي، چې د بزګرانو په استازي توب یې خبرې کول وویل: «ننګرهار یو کرنیز ولایت دي، خو موږ یوشمېر ستونزو سره لاس او ګریوان یو. د شنوخونو پروژې ډېر ګټور دي، په کومو ځایونوکې چې بې ته اړتیا شته باید هلته تمرکز ووشي، اوس د بزګرانو د اړتیاوو پر اساس پلي کیږي. د بنونو په برخه کې کومه نوې پروژه چې پیلیږي هیله مو داده، هغو لرو پرتو ولسوالیو ته چې لږ پروژې په کې پلي شوي دي لومړیتوب ورکړل شي. د ترویجي پروګرامونو په برخه کې زموږ غوښتنه داده، چې بزګران باید خبر شي او په لرو کرنیزو سیمو او ولسوالیو کې دې ډېر پلي شي. دغه راز اصلاح شوي تخمونه دې باید پر وخت او د کرکېلي په موسم کې ووېشل شي.»

د کرنې وزیر په دې سفر کې لسګونه پروژې ګټې اخیستنې ته وسپارل شوې او د یوشمېر هغو د بنسټ ډبرې هم کېښودل شوې.

میرویس؛ مردی که دو ماشین تولید بودنه ساخت

قصه از مردی است که دو پایه ماشین تولید بودنه ساخته که سالانه هزاران بودنه تولید می‌کند. میرویس باشنده‌ی سیاه‌بینی ولایت کابل است که دارای تجربه کافی در صنعت مرغ‌پروری و بودنه است.

میرویس می‌گوید که فکرش را به کار انداخته و با پول کم دو پایه ماشین ساخته که با تخم‌های بودنه، به تولید بودنه می‌پردازد.

«همه می‌دانیم که شرایط کاروبار در کشورمان سخت است. بی‌کاری زیاد است فکر خود را به کار انداختم، حویلی‌مان کلان بود، خواستیم که کاری کنیم تا بتوانیم از بیکاری نجات پیدا کنیم و نان حلال پیدا کنیم.»

او می‌گوید بهتر این است که هر کسی، از خود نیز کاری را راه اندازی کند. «بدون این که از کسی چیزی بگیریم. تجربه عملی خودم را به کار انداختم و از فکر خودم این دو ماشین را ساختم.»

وی می‌گوید که در قبلاً مصروف پرورش بودنه بود، اما در پی جنگ‌ها همه‌چیز را از دست داده بود. پس از سال‌ها این کار را دوباره آغاز کرده است.

«هر ماشین را به هزینه‌ی شش هزار افغانی با تمام وسایل آماده ساختیم، تخم‌های بودنه با ماندن ۱۷ روز در این ماشین‌ها، به چوچه بدل می‌شوند.»

به گفته وی، این کار او، نتیجه عالی داده است و در نظر دارد آن را توسعه بیش‌تر دهد.

«ماشین را تقریباً یک‌سال می‌شود که جور کردیم. سه دوره می‌شود که بودنه تولید کردیم، پلان دارم در کنار فارم بودنه فارم مرغ و فیل‌مرغ هم بسازم، اگر به صورت درست از این ماشین استفاده شود از هر کدام آن سالانه حدود ۵۰۰ هزار افغانی درآمد به دست می‌آید.»

میرویس خان افزود چون برق‌شان منظم نیست برای فعلاً از گاز استفاده می‌کنند.

او تاکید می‌کند: «استفاده از این ماشین ضایعات کم هم دارد، در گذشته ضایعات زیاد داشت، حالا به ۱۰ فی‌صد رسیده است، چون این ماشین بسیار منظم و کم‌مصرف است.»

«پلان آینده ما همین است تا این کار را بیش‌تر بسازیم و ماشین‌های بزرگ تولید بودنه می‌سازیم. این ماشین ظرفیت ۲۰ هزار تخم را دارا خواهد بود که در یکی دو ماه آینده آن را می‌سازیم.»

این دو ماشین مجهز با سیستم برق و نیز آماده شده با روش حرارت‌سنج است.

پکتیکا

د میکانیزه کرکیلې پر لور

گیتی محسنی

پکتیکا د هېواد سوېل ختیځ ته پروت ولایت دی، چې مېشتو وګړو یې د تاریخ په اوږدو کې د هېواد په جوړښت او دفاع کې ټاکونکې ونډه لرلې ده.
د پکتیکا ولایت شمال او شمال لوېدیځ ته غزني او د لوېدیځ په یوه څنډه کې یې زابل او د پاکستان هېواد د بلوچستان ایالت پروت دي. سوېل او سوېل لوېدیځ ته له شمالي او سوېلي وزیرستان سره اوږده پوله لري. دغه ولایت له مرکز کابل څخه ۲۱۰ کیلومتره واټن لري، چې د دویمې درجې ولایتونو په کتار کې راځي.
نوموړی ولایت له پاکستان سره ۳۶۰ کیلومتره اوږده پوله لري او مساحت یې ۳۶ زره او ۳۶۰ کیلومتره مربع دی.
دغه ولایت د اقلیم له مخې، په اوړي کې تود وي او د تودوخې درجه یې تر ۳۵ سانتي ګرېډ پورې رسېږي او په ژمي کې یې هوا سړه وي، چې د تودوخېدرجه یې ان تر منفي ۱۰ - ۲۰ پورې هم رسېږي.
پکتیکا د اداري وېش له مخې، پر مرکز سربېره ۱۹ ولسوالۍ لري، مرکز یې شرنه او متاخان، یوسف خېل، یحي خېل، اومنه، سرروضه، زرغون شهر، جاني خېل، ګومل، سروبي، اورګون، زیروک، نکه، ډیله خوشامند، وازه خواه، تروې، ورممی، برمل، ګیان او میشت یې ولسوالۍ دي.
د پراخو دښتو او غرنیو سیمو په درلودو سره د پکتیکا ډېری اوسیدونکي دخپل ژوند لګښتونه د کرنې او مالدارۍ له لارې پوره کوي. ددې ولایت اوبیزې ځمکې ۶۸۶ زره او ۸۶۵ هکتاره او للمي ځمکه یې نهه زره هکتاره ده. پکتیکا چې یو غرنی ولایت دی نو په کې پراخ ځنګلونه او څړځایونه هم شته ددې ولایت یو میلیون او ۱۷۳ زره او ۸۸۶ هکتاره ځمکه څړځایونه، ۳۰۵ زره او ۶۴۰ هکتاره ځمکه یې طبیعي ځنګلونه پوښلي او دوه زره او ۷۴۵ هکتاره ځمکه کې یې د مېوو بڼونه دي.

کرنه او مالداري:
په پکتیکا کې که څه هم چې دښتې ډېرې دي او حکومت یې خړوبولو په پار هلې ځلې پیل کړي دي؛ خو بیا هم ۶۵ سلنه وګړي یې په بزګرۍ اخته دي. مشهور کرنیز پیدا وار یې غنم، جوار، اوربشې، مې او لوبیا دي.
پکتیکا د جلغوزیو او بادامو تر څنګ، انګور، مڼې، او زردالو هم لري. جلغوزي یې په سروبي، اومني، ګیان، ګومل، زیروک، نکه، چهاریاران او سر روضه کې موجود دي. انګور په مرکز یوسف خېل، خېرکوټ او متاخان کې په زیاته اندازه شتون لري. مڼې او زردالو یې نږدې په ټولو سیمو کې موجودې دي.
ددغه ولایت ډېري کروندګر اوبزګران اوس دخپلوځمکو دخړوبولو لپاره داوبوایستلو له برمو(ماشینونو) ګټه اخلي او وروستیو وچکالیو د دې ولایت د مرکز او ټولو ولسوالیو ډېري کاریزونه وچ کړي، چې په ډېره کمه اندازه کاریزونه یې اوس مهال بهېږي ددې ترڅنګ د کرنې وزارت هم په دې ولایت کې د بزګرانو کروندو خړوبولو په پار په دې وروستیو کې د اوبولګولو شبکې، کانالونه او چکډمونه جوړ کړي دي، چې تر یوې کچې ددې ولایت د بزګرانو ستونزې ورسره هوارې شوي دي. پکتیکا د زعفرانو کرکېله په پار هم مناسب اقلیم لري او په دې وروستیو کې دزعفرانو کرکېلې ترویج په پار هم په دې ولایت کې هلې ځلې شوي دي ددې ترڅنګ په دې ولایت کې د سویابینو او نور ارزښت لرونکو نباتاتو د ترویج په برخه کې پراخ فعالیتونه ترسره شوي دي. د کرنې وزارت د پکتیکا د کرنې د میکانیزه کولو په پار هلې ځلې کوي ترڅو ددې ولایت د کرنې دودیزه بڼه میکانیزه شي. له بزګرۍ سره سره یې خلک په مالدارۍ هم اخته دي. ددې ترڅنګ چې ددې ولایت اوسیدونکي په خپلو کورونو کې دخاریو ساتنه او پالنه کوي او له دې لارې د خپلو کورنیو عواید ترلاسه کوي ددې ولایت په بېلابېلو ولسوالیو کې د چرګانو او کبانو فارمونه او ددې ترڅنګ د غواروزنې فارمونه هم شته چې ډېر شمېر کسانو ته په کې د کارزمینه هم برابره شوې ده.

بڼوالي:
د پکتیکا ولایت ډېرې سیمې دښتې او غرونه پوښلي دي خو بیا هم په دې ولایت کې د بېلابېلو مېوو دوه زره او ۷۴۵ هکتاره بڼونه شتون لري، چې له دې ډلې ۸۷۰۰ یې نوي احیا او تاسیس شوي دي. ددې ولایت د بڼوالو د عوایدو زیاتولو په پار د کرنې وزارت له خوا ګڼ شمېر پروژې پلي شوي دي، چې په کې انګورو بڼوالو لپاره ممیزخونې جوړول، د مڼو بڼوالو لپاره سړې خونې جوړول او په ټوله کې د بڼوالو بڼونو خړوبولو په پار چکډمونه جوړول او پر بڼوالو اصلاح شوي نیالګي وېشل شامل دي. ددې ترڅنګ بڼوالو ته روزنه ورکول او د بڼونو د افتونو او ناروغیو د کنټرول او درملنې په پار پراخ پروګرامونه پلي کول هغه څه دي، چې د کرنې وزارت له خوا ددې ولایت د بڼوالۍ د پراختیا په پار تر سره شوي دي.

ځنګلونه:
د پکتیکا ولایت ډېري برخه طبیعي مثمر او غیر مثمر بوټي او ګیاوې پوښلي دي، چې یاد ولایت ته یې طبیعي ښکلا ور بښلې ده. د پکتیکا ولایت له ځنګلونو څخه په منځنۍ کچه د کال ۱۰ تر ۱۳ زره ټنه جلغوزې په لاس راځي، چې د کورنیو بازارونو ترڅنګ نړیوالو مارکېټونو ته هم صادریږي.
د دې ولایت د ځنګلونو د بیا احیا لپاره هم په دې وروستیو کې هڅې کړندي شوي دي. د پکتیکا د ځنګلونو د احیا په پار ددې ولایت په پنځو ولسوالیو کې ۷۰ کورنې قورنې جوړې شوي دي، چې په هره قوریه کې یې د جلغوزیو او چهارمغزو شپږ زره نیالګي روزل کیږي. د یادو قریو روزل شوي نیالګي ددې ولایت د ځنګلونو په تخریب شویو سیمو کې ایښودل کیږي.
د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د نورو ولایتو ترڅنګ د پکتیکا ولایت د ځنګلونو د احیا او خوندي کولو په پار هڅې پیل کړي دي او ددې ترڅنګ د یاد ولایت بزګرانو، بڼوالو اومالدارانو ته د لازیاتو اسانتیاوو برابرولو په پار هلې ځلې کوي او داسې لارې چارې لټوي، چې ورسره د دوی د عواید کچه لوړ شي.

هلمندکې

دوه بابه عصري ممیزخونې جوړ او ګټې اخیستنې ته وسپارل شول

د هلمند د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ ریاست وایي، چې د مرسي کورپ بدیل معشیت پروګرام په همکارۍ ددې ولایت د مرکز لښکرګاه په کوچنې کاریز او نو اباد سیمو کې انګور بڼوالو لپاره دوه ممیز خونې، چې هر یوه یې د ۲۰ ټنه انګورو ورټیا لري جوړ او ګټې اخیستنې ته سپارلي دي.
د هلمند دکرنې رییس زلمي الکو وایي، دغه ممیز خونې په لمریزه برېښنا هم سمبال شوي دي.
ښاغلي الکو وویل: «هلمند هر کال زرګونه ټنه انګور تولیدوي، پر دې سربېره چې تازه انګور خرڅوي، د انګورو د وچولو او ممیزو لپاره هم عصري ممیز خونو ته اړتیا لري، چې دغه اړتیا اوس دکرنې وزارت له خوا پوره کیږي.»
یاد ممیزخونې په دې ولایت کې د ممیزخونو د صنعت د ترویج، د بڼوالو د اقتصاد لوړولو او د انګورو باغونو د محصولاتو د ارزښت لوړولو په پار په معیاري او سټنډرډ ډول جوړې شوي دي. ددې ترڅنګ دغه ممیز خونې د معیاري او ښه کیفیت لرونکې ممیزو د تولید لامل کیږي او همداراز د انګورو د ضایعاتو مخه نیسي.
هلمند څخه هر کال نورو ولایتونو ته زرګونه ټنه انګور لېږل کیږي او کله نا کله د بڼوالو انګور په ډېره ټیټه بیه پلورل کیږي، دې ته په کتو د عصري ممیز خونو جوړول کولای شي، چې بڼوالو سره مرسته وکړي ترڅو په ښه او عصري بڼه یې انګور په ممیزو بدل شي او له دې لارې ښه عاید ترلاسه کړي. د چارواکو په خبره د عصري ممیزخونو په جوړولو سره د بڼوالو عواید ۳۳ سلنه زیاتیږي.
هلمندي بڼوال وایي کوم ممیز چې، دوي یې په عصري ممیزخونو کې تولیدوي په بازارونو کې یې بیې تر دودیزو هغو چې، دوي یې په دودیزه بڼه تولیدوي دوه چنده ده.
عصري ممیز خونې د بڼوالو په اقتصادي وده کې رغنده رول لوبوي، ځکه کوم ممیز چې په دغو ممیزخونو کې تولیدیږي له هغو ممیزو څخه چې، په دودیزه بڼه تولیدیږي خوچنده ښه کیفیت لري.
باید وویل شي، چې د وروستیو کلونو په ترڅ کې په هېواد کې د ممیزخونو د صنعت د ترویج، د بڼوالو اقتصادي ودې او د انګورو باغونو د محصولاتو د ارزښت لوړولو په پار د کرنې وزارت له خوا سلګونه معیاري او سټنډرډ ممیزخونې جوړې شوي دي او په راتلونکې کې به دې ته ورته نور ممیزخونې هم جوړ شي.

درېیم مخ څخه

...د میدان وردګ د مڼو حاصلات

ښاغلي تسل وویل، ددې ترڅنګ چې تېر کال ددې ولایت د مڼو حاصلات د وچکالۍ له امله زیان من شوي و خو بیاهم بڼوال دقناعت وړ حاصل لاسته راوړ او له خپلو حاصلاتو خوښ و. د ښاغلي تسل په خبره روان کال پریمانه ورښتونه او بڼوالو او بزګرانو سره د کرنې ریاست همکارۍ او سلا مشورې ددې لامل شوي، چې ددې ولایت د مېوو او کرنیزو توکو د محصولاتو کچه لوړ شي.
باید وویل شي، چې په دغه ولایت کې د مڼو د بڼونو صنعتي بڼه د لومړي ځل لپاره د ډاکټر عبدالوکیل خان لخوا په پرمختللې بڼه بدله شوه او ددې ولایت ګروندګر وهڅول شول، تر څو په خپلو ځمکو کې د مڼو اصلاح شوي نیالګي کېنوي.

شیرین‌بویه
دارویی هفت‌سر

محمدنعیم رضایی

شیرین‌بویه گیاه دارویی بسیار مفید است، که بیش‌تر در قسمت‌های مرکزی و شمال کشور به گونه‌ی خودرو می‌روید. نام طبی این گیاه «GlycyrrhizeGlobbra» می‌باشد، که معمولاً ساقه‌ها به طول یک‌متر و در آب و هوای مناسب تا دو متر نیز می‌رسد. گل‌های آن به رنگ‌های بنفش، سفید و زرد است.

ریشه این گیاه به گونه‌ی عمیق در زمین فرو می‌رود از همین رو می‌تواند تا چند سال این گیاه دوام بیاورد و نمو کند.

این گیاه را در ولسوالی‌های دور دست کشور به گونه‌ی سنتی جمع‌آوری می‌کنند و از ان به عنوان داروی تنظیم فشار و هم‌چنان به کسانی که مبتلا به بندش عروق اند، توصیه می‌شود.

شیرین‌بویه به طور معجزه‌آسا، داری موادی مانند گلسرین، گلوکوز، سکروز، آسپار آژین، مواد آلبومدی، رزین و کمی اسانس است که مواد مؤثر در ترکیب آن گلسرین بوده که سبب شیرینی مزه آن می‌گردد. رنگ شیرین‌بویه زرد، نسواری و خاکستری است.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از چند سال به این‌سو محافظت از این گاه طبی را آغاز کرده و نیز در ولایت‌های جوزجان، کندز و بلخ به مساحت چهار هزار و ۷۲۵ جریب را شیرین‌بویه کشت کرده است که حاصلات خوب در قبال داشته است. به گونه‌ای که در سال ۱۳۹۶ مقدار حاصل آن هفت هزار و ۶۶۱ تن به ارزش مجموعی هشت میلیون و ۲۲۸ هزار دالر بود.

همین‌گونه در سال گذشته پنج هزار و ۵۳ تن حاصل به دست آمد که ارزش مجموعی آن پنج میلیون و ۲۲۷ هزار دالر بود. این حاصلات به پاکستان، هندوستان، ترکیه، جاپان، ایران، اوکراین، آلمان، استرالیا، یمن و فرانسه صادر شد.

مسوولان در این وزارت می‌گویند، برنامه‌هایی را به راه انداخته‌اند تا از یک طرف در رشد این گیاه مؤثر واقع شود و همین‌گونه میزان صادرات آن به بیرون از کشور نیز افزایش پیدا بکند.

شیرین‌بویه خاصیت دارویی فوق‌العاده دارد که با استفاده از آن می‌توان در مواردی هم‌چون تقویت عمومی بدن، جلوگیری از پیری زودرس، درمان زخم معده، برای برطرف کردن زخم و التهاب دهن «به گونه‌ای که ریشه آن را باید مکید»، برطرف کردن ورم معده و تنگی نفس، رفع سوء هاضمه و از بین بردن نفخ شکم استفاده کرد. هم‌چنان اگر این گیاه طبی را پیش از غذا میل کنید، باعث لاغری و تناسب اندام نیز می‌شود.

شیرین‌بویه به طور معجزه‌آسا، داری موادی مانند گلسرین، گلوکوز، سکروز، آسپار آژین، مواد آلبومدی، رزین و کمی اسانس است که مواد مؤثر در ترکیب آن گلسرین بوده که سبب شیرینی مزه آن می‌گردد. رنگ شیرین‌بویه زرد، نسواری و خاکستری است.

۹۰ درصد انار تاشقرغان به هند و پاکستان صادر می‌شود

شجاع‌الحق نوری

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت بلخ می‌گوید که ۹۰ درصد انار خوش‌مزه‌ی تاشقرغان به کشورهای هندوستان و پاکستان صادر می‌شود.

ریاست زراعت ولایت بلخ می‌گوید در مجموع سه هزار و ۶۰۰ هکتار زمین در بلخ باغ انار می‌باشد.

به گفته آقای زوبین از هر جریب زمین از پنج تا هفت تن انار به دست می‌آید. «امسال انتظار داریم حدود ۲۷ هزار تن حاصل به دست بیاوریم. انار تاشقرغان سابق به اتحاد جماهیر شوروی صادر می‌شد، اما حالا به هندوستان و پاکستان انتقال می‌یابد و فروخته می‌شود.

این ریاست می‌افزاید به یک هزار و ۲۰۰ انارپرور در ولسوالی خلم و تاشقرغان مصروف باغداری‌اند و از این طریق درآمد دارند.

به قول ریاست زراعت، باغداران از ۱۰۰ تا ۱۴۰ هزار افغانی از یک جریب زمین و تا ۶۰۰ هزار افغانی را از یک هکتار باغ انار درآمد به دست می‌آورند.

در ادامه‌ی پشتی‌بانی‌های وزارت زراعت، ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت بلخ به هدف جلوگیری از شیوع آفت‌ها و بیماری‌های درختان و میوه انار، خریطه‌های مخصوص را برای انارپروران این ولایت توزیع کرده است. توزیع این خریطه‌ها به دهقانان و استفاده از آن‌ها در باغ‌های انار، باعث می‌شود که حاصلات خوش‌کیفیت و معیاری از باغ‌های انار تولید شود. بدین‌ترتیب تولید معیاری انار باعث رشد درآمد انارپروران می‌گردد.

هم‌چنان به منظور جلوگیری از آفتاب‌سوخته‌گی، میوه‌ی انار توسط کاغذهای اخباری پوش می‌گردد.

همین گونه ریاست زراعت ولایت بلخ، آموزش‌های فنی و مسلکی را در بخش‌های مختلف به انارپروران تاشقرغان راه‌اندازی کرده است تا بتوانند در پرورش محصولات‌شان بهبودی بیاورند و در تولید میوه‌ی انار، معیارها را تکمیل کنند.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، به منظور رشد هر چه بیش‌تر حاصلات انار مشهور تاشقرغان، در ولایت بلخ ۵۰ هکتار زمین را باغ انار ساخته است.

الف تا یا زعفران
حمل‌ونقل گل‌های برداشت‌شده

محمد هاشم اسلمی، مشاور ارشد انکشاف زعفران در وزارت زراعت

● قسمت نزدهم

غنچه‌ها و گل‌های برداشت شده بهتر است از یک‌دیگر جدا شوند و به منظور جلوگیری از خراب‌شدن گل‌ها توصیه می‌شود از سبدهای حصیری (بوریایی) یا کیسه‌های نخی استفاده شود. سبدها بیش از حد پر یا فشرده نشوند و تا زمان پرکردن (جدا کردن کلاله از گل) در دمای صفر درجه سانتی‌گراد انبار شوند. بهتر است حداکثر ضخامت انباشته‌گی گل ۱۰ سانتی متر باشد. کلاله‌ها باید بلافاصله پس از چیدن گل، جدا شوند، زیرا در اثر گذشت زمان گرده‌های زردرنگ پرچم بر روی کلاله‌ها قرار گرفته و جداسازی کلاله‌ها سخت‌تر می‌شود که در نتیجه باعث آسیب دیدن کلاله‌ها و کاهش ارزش و بازارپسندی زعفران می‌شود.

بافت زنده محصولات تازه (از جمله میوه‌ها، سبزی‌ها و گل‌های شاخه‌بریده) در مجاورت اکسیژن هوا مورد تهاجم حشرات، میکروب‌های هوازی و اثرات کیمیایی اکسیژن قرار خواهند گرفت. از طرف دیگر، امروزه تقاضا برای محصولات خوش‌کیفیت، نزدیک به تازه با ماندگاری بالا، در حال افزایش است. این تقاضا منجر به توسعه‌ی بسیاری از تکنیک‌های نگهداری و پروسس نوین، مانند کاربرد اتوکلاو کردن، بسته‌بندی اسپتیک و تحت خلا، نگهداری تحت اتمسفر کنترل شده و اتمسفر تغییر یافته، شده است. در این راستا روش بسته‌بندی و نگهداری گل زعفران تحت اتمسفر تغییر یافته در زیر توضیح داده شده است.

بسته‌بندی گل زعفران تحت اتمسفر تغییر یافته

از دست‌دادن آب و فعالیت اتیلن از مهم‌ترین عواملی است که طول عمر گل‌های زعفران را کاهش می‌دهد. از دست دادن آب باعث تغییرات نامطلوب در ظاهر گل، مانند خم‌شده‌گی، پوسیده‌گی، نرم شدن بافت، کاهش وزن، تغییر رنگ و هم‌چنین تسریع پیری می‌شود. کمبود کاربن‌هایدرت‌هایی که در اثر تعرق و مصرف ذخیره کاربوهایدرت‌ها روی می‌دهد، یکی دیگر از علت‌های تخریب گل‌های بریده است.

تنفس عبارت است از سوختن قندهای شش کاربنه و تبدیل آن‌ها به کاربن‌دای‌اکساید، آب و انرژی. این واکنش یکی از فعالیت‌های مهم سوخت‌وساز (متابولیسم) است که در میوه و سبزی‌ها پس از برداشت نیز ادامه دارد. کم‌شدن ذخایر غذایی و ادامه تنفس پس از برداشت بسته‌گی به میزان حرارت نگهداری دارد. حرارت یا گرمی کم‌تر، تنفس را کاهش می‌دهد و از مصرف هایدریت‌های کاربن جلوگیری میکند و در نتیجه کیفیت و عمر نگهداری گل‌ها افزایش می‌یابد.

در قرن نزده‌ی میلادی دانشمندان کشف کردند بالا بردن سطح کاربن‌دای‌اکساید و پایین آوردن سطح اکسیژن واکنش‌های حیاتی محصولات زنده را به تعویق می‌اندازد و رشد میکروب‌های فاسدکننده هوازی را کاهش می‌دهد.

اتمسفر مناسب محصول، اتمسفری است که بدون آسیب سوخت‌وسازی (متابولیکی) به محصول، سرعت تنفس را به حداقل برساند. محصولات کشاورزی مختلف تحمل متفاوتی نسبت به اتمسفرهای گوناگون را دارند. کم شدن اکسیژن و زیاد شدن کاربن‌دای‌اکساید در فضای اطراف محصولات تازه سرعت تنفس و رسیدن محصول و رشد میکروبی را کاهش می‌دهد. بنا بر این زمان ماندگاری محصول افزایش می‌یابد.

لذا بسته‌بندی گل زعفران به شکل فنی باعث:

- افزایش طول عمر نگهداری گل زعفران با حفظ خواص کیفی آن،
- کاهش میزان فساد و ضایعات گل زعفران،
- و تازه نگه‌داشتن گل زعفران بدون استفاده از افزودنی‌ها و اشعه‌دهی خواهد گردید.

هشدار!

آب، پولی است که از کیسه‌ی نواسه‌های‌تان مصرف می‌کنید

طاهره صمدی، فارغ انستیتوت زراعت و وترنری کابل

عنوان به نظرتان جالب آمد؟ حتماً، من خواستم با این روش به دریافتی برسیم. در ادبیات عام، ضرب‌المثلی داریم به این شکل «بچه بادام اس و نواسه مغز بادام.» این عمق شیرینی روابط و دوست‌داشتن بسته‌گان خونی □ به ویژه پسران و نواسه‌ها– را نشان می‌دهد. اما بحث ما این‌جا، روی چیزهای دیگر است. تغییرات اقلیمی و گرمایش زمین، به حدی سریع است که پیش از این گفته شده بود که تا ۵۰ سال دیگر ممکن است کابل و دیگر شهرهای پر جمعیت، بدون آب شود. حالا شمایی که امروز ۴۰ سال دارید ۵۰ سال بعد ممکن است زنده نباشید، اما آیا دوست دارید نواسه‌های‌تان آب نداشته باشند؟ اگر دوست ندارید، پس چرا در مصرف آب، بی‌مهابا پیش می‌روید؟ من کم‌تر کسی را دیده‌ام که وقتی دندان‌هایش را برش می‌کند، نل آب را وقفه‌ای و مطابق نیازش باز کند. یا مثلاً اکثر ما و شما که حمام می‌کنیم، احتمالاً بالای ۳۰ دقیقه زمان می‌برد و در طول این مدت، اکثراً «شاور» را باز می‌گذاریم. آب منبع حیات ما و تمام زنده‌گان است. طول این زنده‌گی را نباید کوتاه کنیم. نباید نسلی باشیم که فردا را امروز تخریب کنیم.

اما اگر می‌خواهید سهم نسل‌های پس از خودتان را مصرف نکنید، لازم است که موارد زیر را در نظر بگیرید.

از همه‌ی قوانین و محدودیت‌های حفاظت آب، باید آگاه شوید و از آن پیروی کنید.

از آب حفاظت کنید، چون زنده‌گی ما به آن وابسته است. هیچ‌گاه به دلیل این که فرد دیگر مسوول پرداخت صرفیه‌ی آب است، آب را هدر ندهید.

موقع برس‌کردن دندان‌ها نل آب تصفیه شده را باز نگذارید.

موقع شامپو و چنگ‌زدن به موهای سر، در هنگام استحمام، نل آب را ببندید.

سعی کنید مدت حمام کردن‌تان کوتاه باشد. آب پخش‌کن حمام را با نوع جدید آن (سردوش کاهنده مصرف) تعویض کنید.

برای آب دادن به درختان، درختچه‌ها، بوته‌ها و گل‌ها از آبیاری قطره‌ای صرفه‌جویی‌کننده آب استفاده کنید. برای حمام کردن، زمان بگیرید و آن را به کمتر از پنج دقیقه برسانید، چون در این صورت ماهیانه حدود چهار هزار لیتر آب صرفه‌جویی خواهد شد.

بهتر است برای شستن سبزیجات، اول آن‌ها را در ظرفی تر کنید و سپس آب بکشید.

از جریان آب به منظور آب شدن یخ گوشت یا دیگر مواد غذایی منجمد استفاده نکنید، و برای آب شدن یخ مواد خوراکی منجمد، آن را در هوای آزاد قرار دهید.

فرزندان‌تان را در مورد نیاز به حفاظت از آب آگاه سازید. از خرید اسباب بازی‌ها و سرگرمی‌هایی که به جریان ثابت آب نیاز دارند، اجتناب کنید.

هنگام استفاده از دستشویی نل آب را به طور مداوم باز نگذارید چون جریان دایم آب موجب اتلاف آن می‌شود.

اگر آب حمام شما بتواند در طی کم‌تر از ۲۰ ثانیه یک ظرف چهار لیتری را پر از آب کند، در آن صورت حتماً آن را با یک «سرکی» کاهنده مصرف تعویض کنید.

برای نظافت حیاط به جای مصرف آب، بهتر است از جاروب استفاده شود.

در باغچه‌ی خانه، درختان، بوته‌ها و چمن‌های بومی و مقاوم در برابر خشکی که به آب کم‌تری نیاز دارند و تحمل ماه‌های گرم تابستان را دارند؛ بکارید. هم‌چنان بهتر است از روش آبیاری قطره‌ای استفاده شود. از کاشت گیاهانی مانند چمن و شمشاد که هر روز نیاز به آبیاری فراوان دارند؛ خودداری کنیم.

تمام پیپ‌ها، اتصالات و نل‌ها را به طور مرتب کنترل کنید تا از نشتی آب جلوگیری شود.

ضروری است برای اطمینان از سلامت لوله‌ها و نل‌های آب، آن‌ها مرتباً کنترل شوند.

از نصب سیستم‌های آب تزیینی (مثل فواره‌ها) اجتناب ورزید. مگر این که آب در سیستم بازیافت شود. هم‌چنین سیستم را در جایی نصب کنید که تلفات کمی در اثر تبخیر و باد داشته باشد.

لوله‌های آب منزل‌تان را عایق بندی کنید، عایق کاری لوله‌های گرم، روشی است که هدر رفتن آب را قبل از خروج آب گرم کاهش می‌دهد.

لوله‌های آب گرم را عایق بندی کنید تا برای رسیدن آب گرم به نل آب لازم نباشد آنرا بی جهت باز بگذارید.

هرگز آبی را که می‌توان به مصارفی نظیر آبیاری و یا شست‌وشو رسانید، فاضلاب حساب نکنید.

ماشین‌های لباس‌شویی معمولاً مقداری زیاد آب مصرف می‌کنند. بنا بر این اگر از تعداد دفعات کاربرد ماشین لباس‌شویی بکاهید، عملاً در مصرف آب صرفه‌جویی کرده‌اید. نیازی نیست که از میزان شست‌وشوی لباس‌ها بکاهید بلکه فقط صبر کنید تا مقدار لباس‌های کثیف به اندازه ظرفیت کامل ماشین برسد.

آب خنک مورد مصرف‌تان را همواره در یخچال نگهدارید تا هر گاه که یک پیاله آب خنک می‌خواهید، مجبور نباشید نل آب را برای مدتی باز بگذارید تا آب خنک شود.

برای نوشیدن آب به جای آن که نل آب را به مدت زیادی باز بگذارید، بهتر است ابتدا چند قطعه یخ در لیوان قرار دهید و سپس نل آب را باز کنید.

به کودکان آموزش بدهید تا با بستن به موقع نل، آب را هدر ندهند.

به جای شستن موتر با پیپ آب، از یک سطل آب هم می‌توان استفاده کرد.

در حالی که کمبود آب در شهر احساس می‌شود، لزومی به شست‌وشوی پیاده‌رو مقابل مغازه و منزل نیست.

زمانی که سرگرم آب دادن باغچه و گل‌های منزل‌اید، با شنیدن صدای زنگ تلفن یا زنگ در، بهتر است ابتدا نل آب را ببندید و بعد به آن‌ها پاسخ دهید.

تا حد امکان از آب نوشیدنی برای فضای سبز استفاده نشود. باغچه را در شب یا صبح زود آبیاری کنید تا از تبخیر آب جلوگیری شود.

نصب کولر در سایه و با استفاده از پوشش مناسب و جلوگیری از نشت آب کولرهای آبی، باعث صرفه‌جویی زیادی در مصرف آب می‌شود.

زمانی که به مسافرت می‌روید، نل‌های ورودی آب را بعد از شمارش‌گر (میتر) آب ببندید.

لازم است گاهی اوقات از لوله‌کشی ساختمان خود امتحان کنید. توصیه می‌شود تمام نل‌های آب را ببندید و سپس میتر را کنترل کنید. کار کردن میتر در زمانی که همه نل‌های آب بسته است، دلیل اتلاف آب از لوله‌های داخل ساختمان می‌باشد که در نتیجه‌ی آن، مقدار زیاد آب به هدر رفته و هزینه گزاف آن را شما خواهید پرداخت.

اما اگر می‌خواهید سهم نسل‌های پس از خودتان را مصرف نکنید، لازم است که موارد زیر را در نظر بگیرید.

از همه‌ی قوانین و محدودیت‌های حفاظت آب، باید آگاه شوید و از آن پیروی کنید.

از آب حفاظت کنید، چون زنده‌گی ما به آن وابسته است. هیچ‌گاه به دلیل این که فرد دیگر مسوول پرداخت صرفیه‌ی آب است، آب را هدر ندهید.

دهقان

صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری
(۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰ - akbar_rostami10@yahoo.com)
مدیر مسوول: حبیب بهزاد ۰۷۰۶۷۹۸۱۴۴ - ha.behzad@gmail.com
سردبیر: نورالعین
ویراستاران: جمعه‌گل اشرفی و ظفرشاه رویی
مدیر خبر: گیتی محسنی
گزارشگران: شجاع‌الحق نوری، حشمت‌الله حبیبی، نعیم رضایی و شفیق‌الله نوری
برگ‌آرایی: نذیراحمد دستگیرزاده
توزیع: شبکه زنگ صبح - ۰۷۴۴۰۲۱۹۵۲

نشانی برقی: Public.relation@mail.gov.af
ویب‌سایت: www.mail.gov.af
فیس‌بوک: Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock
تویتر: @MAIL_AF
شماره‌های تماس: ۰۷۶۶۴۰۰۶۰۰ ۰۷۴۸۰۰۹۱۳۷

آدرس: جمال مینه، کارته سخی، کابل، افغانستان
به‌جز گزارش‌ها و سخن دهقان، مسوولیت متباقی مقاله‌ها به نویسنده‌گان آن بر می‌گردد.

Dehqan weekly

Supporting Domestic Products,
A Step toward Economic Independence

No: 73 - Dehqan Weekly - Saturday September 21, 2019

Glycyrrhiza Glabra

By: Mohammad Naim Rezaee

Glycyrrhiza glabra is a medical plant which is mostly grown in the central and northern parts of the country. Glycyrrhiza glabra is a perennial under shrub, reaching up to 120 cm height under cultivation and its flowers are pale blue in color and flowering occurs from 2-3 years of planting onwards.

The plant is collected traditionally in the remote districts of the country and is mostly used in treating coughs and colds, chronic fatigue, gastric and duodenal ulcers, and canker sores.

Glycyrrhiza glabra active constituents are glycyrrhizin, glycyrrhetinic acid, flavonoids, isoflavonoids, and chalcones. The Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock (MAIL) has been protecting this medical plant for several years and has also cultivated 2362.5 acres of land Glycyrrhiza glabra in Kunduz and Balkh provinces, which has had promising yields.

In 2017 (1396 Solar Year), the total yields of Glycyrrhiza glabra was 7,661 tons, worth 8,228,000 USD. Similarly last year 5,053 tons yields were harvested, the total value of which was 5,277,777 USD. The yields were exported to Pakistan, India, Turkey, Japan, Iran, Ukraine, Germany, Australia, Yemen, and France.

Officials at the Ministry of Agriculture say they have launched programs to help grow the plant and increase its exports abroad.

Glycyrrhiza glabra has a wonderful medicinal characteristic that can be used in things such as general strengthening of the body, preventing premature aging, treating stomach ulcers, relieving wounds and inflammation of the mouth "as it needs to be sucked", relieving gastritis and shortness of breath, indigestion and abdominal flatulence. Also, if you eat this herb before meals, it will also make you slim and fit.

17 Government Institutions Sign MoC for Prevention of Zoonosis

Government institutions, including the Ministry of Agriculture, Irrigation, and Livestock (MAIL), signed a memorandum of cooperation for control and prevention of zoonosis.

Zoonosis is infectious disease caused by bacteria, viruses and parasites that spread between animals (usually vertebrates) and humans.

The aim of the abovementioned memorandum is to prevent and control zoonosis.

The memorandum of cooperation was signed in presence of Chief Executive Abdullah Abdullah and heads of 17 government intuitions.

Hashmatullah Ghafoori, deputy minister for irrigation and natural resources at MAIL, represented MAIL at the event.

It should be said that the government is committed to further efforts to prevent the spread of common diseases between humans and animals.India, Turkey, Japan, Iran, Ukraine, Germany, Australia, Yemen, and France.

Officials at the Ministry of Agriculture say they have launched programs to help grow the plant and increase its exports abroad.

Glycyrrhiza glabra has a wonderful medicinal characteristic that can be used in things such as general strengthening of the body, preventing premature aging, treating stomach ulcers, relieving wounds and inflammation of the mouth "as it needs to be sucked", relieving gastritis and shortness of breath, indigestion and abdominal flatulence. Also, if you eat this herb before meals, it will also make you slim and fit.

Daikundi Apple Yields Increase by 30 Percent

Sonbola 26: September 17, 2019

Surveys show that apple crop production has increased by 30 percent in Daikundi province this year.

Daikundi Agriculture, Irrigation, and Livestock Directorate said that apple production will reach 32,478 metric tons this year, the figure shows 30 percent increase.

Ten types of apple are bred and produced in Daikundi province, most of which are sold in the capital.

AGFAIR

د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت
د کرنیزو محصولاتو
څلورویشتم نندارتون
په لاره اچوي
وخت: د ۱۳۹۸ یم کال د تلې له ۲۴ تر ۲۷ مې نیټې
ځای: بادام‌باغ، کابل
معیاري کرنیز توکي، نړیوال بازار ته لاسرسی